

ZNUZJV IN KRŠITEV ČLOVEKOVIH PRAVIC

Barbara Rajgelj, FDV UL in PMVD

Temelji stebri

delovanja Pravne mreže za varstvo demokracije

S pravom za demokracijo.

**Demokratičnost in
zakonitost
delovanja oblasti**

**Svoboda govora in
pravica do protesta**

**Zaščita javnih
sistemov, javnih
sredstev in javnega
interesa**

**Zaščita ranljivih
skupin in
preprečevanje
diskriminacije**

**Pravica do
zdravega okolja in
pravice prihodnjih
generacij**

Postopkovni vidiki sprejemanja zakona **nujni zakonodajni postopek**

- 06. 11. 2025 – Vlada RS potrdi predlog zakona brez glasu proti,
- 07. 11. 2025 – predlog ZNUZJV vložen v zakonodajni postopek,
- 10. 11. 2025 – objava predloga in zahteva za sklic izredne seje,
- 14. 11. 2025 – Odbor DZ za notranje zadeve
- 17. 11. 2025 – Državni zbor sprejme zakona
- veta ni

Posegi v človekove pravice **od policijskih pooblastil...**

- policija brez odredbe sodišča vstopi v tuje stanovanj
- uporabe tehničnih sredstev na varnostno tveganih območjih
- avtomatizirano preverjanje registrskih tablic vozil

Posegi v človekove pravice

... pravosodja ...

- **ex offo sodni preizkus** obstoja **pripornih razlogov na tri mesece** (ne na dva)
- pri kaznivih dejanjih, za katera je predpisana kazen več kot 8 let zapora, vrhovno sodišče lahko **pripor podaljša iz dveh še za eno leto**

SLOVENIJA

Vrhovno sodišče zahteva ustavno presojo dela Šutarjevega zakona

Ljubljana, 14. 01. 2026 17.45 · ⌚ 2 min branja · 📄 30

24

sta

AVTOR:

K.H.

STA

Deli zgodbo:

Na vrhovnem sodišču menijo, da so nove določbe zakona o kazenskem postopku lahko v neskladju s tremi členi ustave, ki zagotavljajo pravico do pravnega varstva, domnevo nedolžnosti in opredeljujejo pristojnost vrhovnega sodišča.

V ustavno presojo tako pošiljajo 5., 6. in 7. člen Šutarjevega zakona, s katerimi je zakonodajalec spremenil več členov zakona o kazenskem postopku in med drugim določil, da se lahko v postopkih za kaznivo dejanje, za katero je po zakonu predpisana kazen zapora osem ali več let, pripor podaljša za največ eno leto tako, tako da lahko traja največ tri leta. Zakon o kazenskem postopku sicer določa, da lahko po vložitvi obtožnice pripor traja največ dve leti. Če v tem roku obtožencu ni izrečena obsodilna sodba, pa se pripor odpravi in se obtoženec izpusti, razen če vrhovno sodišče odloči drugače.

Kot so danes za STA navedli na vrhovnem sodišču, so se za zahtevo na oceno ustavnosti odločili v zadevi, v kateri je bil podan predlog za podaljšanje pripora po Šutarjevem zakonu, torej z dveh na tri leta.

Posegi v človekove pravice ... pravosodja ...

- sprememba kaznivega dejanja tatvine in poškodovanja ali uničenja tuje stvari majhne vrednosti v prekršek:
 - delna amnestija, odprti kazenski postopki se ustavijo, kazenske ovadbe se zavržejo,
 - težave s pristojnostjo varnostnikov za zadržanje,
 - oškodovančeva nemožnost uveljavljanja premoženjskopравnega zahtevka v prekrškovnem postopku

G. C., T. K. B.

27. november 2025 ob 7.43
Zadnji poseg: 27. november 2025 ob 18.10
Ljubljana - MMC RTV SLO, STA, Radio Slovenija

V veljavi Šutarjev zakon, ki med drugim dekriminalizira male tatvine in poškodovanja tujih stvari

Dodatna pooblastila za ukrepanje policije na varnostno tveganih območjih

Veljati je začel zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti, ki posega na področja kazenske, sodne, socialne in druge zakonodaje. Med drugim male tatvine in poškodovanje tuje stvari iz kaznivih dejanj spreminja v prekrške.

"Vsi odprti postopki za ti kaznivi dejanji bodo na sodišču ustavljeni, že prejete in nerešene kazenske ovadbe pa bo treba na tožilstvu zavreči. Naenkrat bo tako prišlo do velike dekriminalizacije in nezmožnosti sankcioniranja predvsem povratnikov. To pa je ravno v nasprotju s ciljem, ki mu je zakonodajalec s tem sprejetjem zakona sledil," je za Radio Slovenija pojasnila generalna državna tožilka **Katarina Bergant**, ki se ob tem sprašuje, kako bo v teh primerih ravnala policija, saj dejanja ob storitvi niso bila opredeljena kot prekrški.

DNEVNIK

Novice Objektiv Mnenja Šport Nedeljski Kultura Naročnina

13. 01. 2026, 07.10

PETER LOVŠIN

Zaradi Šutarjevega zakona varnostniki malih tatov ne smejo zadržati

Ker je tatvina predmetov majhnih vrednosti po novem le prekršek, in ne več kaznivo dejanje, imajo varnostniki dodatno omejena pooblastila, kdaj lahko tatove zadržijo do prihoda policistov.

Posegi v človekove pravice **... do socialnih pravic in davčne izvršbe**

8. člen

(izjema od izvzetja iz davčne izvršbe)

(1) Do ureditve v zakonu, ki ureja davčni postopek, ne glede na 3. točko 159. člena ZDavP-2 **iz davčne izvršbe** za izterjavo drugih denarnih nedavčnih obveznosti, ki jih v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, izterjuje davčni organ, **niso izvzeti prejemki iz naslova denarne socialne pomoči, do katerih je upravičen posameznik, ki ima zapadle neplačane denarne nedavčne obveznosti,** ki jih v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, izterjuje davčni organ, **za katere so bili v obdobju dveh let pred izdajo sklepa o izvršbi podani najmanj trije predlogi za izvršbo.**

(2) **Davčni organ,** ki je na podlagi prejšnjega odstavka izdal sklep o izvršbi na prejemke iz naslova denarne socialne pomoči, o sprejetem sklepu **obvesti krajevno pristojen center za socialno delo,** ki presodi, ali je potrebno ravnati v skladu s 14. členom tega zakona oziroma v skladu s prvim in drugim odstavkom 99. člena ZSDP-1.

posegi v socialne pravice, zlasti rubež denarnih socialnih pomoči so bili v zakonodajnem postopku **spregledani**

Presoja ustavnosti tek in izzivi postopka

- 11. 02. 2026 – pobuda za oceno ustavnosti 9 pobudnic_kov, od tega 5 otrok (U-I-24/26)
- 13. 02. 2026 – zahtevo za oceno ustavnosti Varuha človekovih pravic (U-I-26/26)
- 02. 04. 2026 – Ustavno sodišče RS začasno zadrži izvrševanja 8. člena ZNUZJV
- Izzivi dejanske narave – vzpostavljanje zaupanja s prizadetimi
- Izzivi pravne narave – izkazovanje pravnega interesa

Ustavno sodišče Republike Slovenije

p. p. 1713

SI - 1001 Ljubljana

Pobudniki:

1. [redacted], rojen [redacted]
2. [redacted], rojena [redacted]
3. [redacted], rojen [redacted]
4. [redacted], rojena [redacted]
5. [redacted], rojena [redacted]
6. [redacted], rojen [redacted]
7. [redacted], rojen [redacted]
8. [redacted], rojen [redacted]
9. [redacted], rojena [redacted]

Pooblaščenec:

Odvetniška pisarna Zakonjšek in Zakonjšek
d.o.o., Mala ulica 5, 1000 Ljubljana

POBUDA ZA ZAČETEK POSTOPKA za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti

Izpodbijani akt:

8. člen Zakona o nujnih ukrepih za zagotavljanje
javne varnosti (Uradni list RS, št. 93/25), ki ga je
Državni zbor Republike Slovenije sprejel dne 18.
novembra 2025

Presoja ustavnosti

kršitve ustavnih načel in pravic

i)

- **kršitev načela varstva zaupanja v pravo** (2. člen URS načelo pravne države, morda celo 155. člen - prepoved povratne veljavo pravnih aktov)
- **načela jasnosti in določnosti predpisov**

ii)

- **kršitev pravice do osebnega dostojanstva** (34. člen URS) – ukrep ogroža eksistenčno varnost posameznikov
- **kršitev pravice do socialne varnosti** (50./1 člen URS) – denarna socialna pomoč je temeljna pravica, s katero država zagotavlja sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb
- **kršitev pravic otrok** (56. člen URS) – denarna socialna pomoč kot prihodek družine/gospodinjstva

iii)

- **kršitev prepovedi diskriminacije (14/1. člen URS)** – zaradi okoliščin sprejema in verjetnosti, da bo ukrep nesorazmerno prizadel pripadnike romske skupnosti

Varna ali varnostna cona?

IZJAVA AKC METELKOVE MESTA:
VARNOSTNO TVEGANA CONA SREDI
NAJVARNEJŠEGA MESTA?